

משולחנה של הוועדה לפירוש כללי ההתנהגות (ועדת האתיקה)

אריה רפפורט, רו"ח - יו"ר

**תמצית נושאים ועניינים שעלו לדיון במליאת ישיבות הוועדה והמענה להם בתקופה
מ- 4/2022 ועד 6/2022**

**הרחבה בנושאים אלה ואחרים - ראה ב"לקט" - תמצית החלטות והבהרות הוועדה
שמופיע במרשתת הלשכה**

מידי רבעון מביאה הוועדה תמצית נושאים ועניינים עקרוניים שעלו לדיון בוועדה והמענה שניתן להם. נושאים ועניינים עקרוניים אלה מתייחסים לפניית פרטניות ועל כן, אינם משקפים בהכרח מצב עובדתי אחר. עם זאת, מענה לנושאים שעלו בישיבות הוועדה יכול לשמש כקו מנחה לחברים ומכאן חשיבות הפרסום.

עם זאת, מודגש כי בכל מקרה של חוסר בהירות או בעת קיומן של נסיבות אחרות, הגם שדומות למקרים המוצגים בתמצית זאת, יש לפנות לוועדה, כנדרש בכלל 18 א' לכללי ההתנהגות המקצועית, על מנת לקבל את עמדת הוועדה בנסיבות הקונקרטיות.

הציטוטים מחוק רואי חשבון ותקנותיו מובאים, ככתבם וכלשונם, באשר מניעותה של הוועדה לפרש סעיפי החוק ותקנותיו, דבר המותר רק למשפטנים.

תוכן עניינים

עמוד

- א. אי-תלות**
1. בן/בת זוג הנותן שירותי הנה"ח לחברה המבוקרת ע"י פירמה בה בן/בת הזוג הנה חלק מצוות הביקורת של אותה חברה
2. בני זוג שבבעלותם משרד לראיית חשבון ושירותים נלווים ובן/בת הזוג מנהל/ת את חשבונותיה של חברה – מנועה בן/בת הזוג מלבקר את אותה חברה
- ב. חילופי רו"ח**
1. לפני קבלת לקוח חדש – יש לברר מי נתן ללקוח שירותים מקצועיים קודם לכן
- ג. סודיות**
1. קבלת נתונים כספיים של לקוחות ממשרדי רו"ח בעילום שם לצורך מחקר אקדמי
2. החובה למסור חומר של לקוח עפ"י הוראת בימ"ש
3. מסירת חומר לבעל מניות מיעוט
- ד. עכבון מסמכים**
1. עכבון מסמכים הנדרשים ע"י עו"ד שמונה מטעם בימ"ש לנהל את עניינה של חברה שנקלעה לחדלות פירעון
- ה. פרסום ופרסומת**
1. שימוש במונחים ומושגים מתחום ראיית החשבון בפרסום של החברה שאינה עוסקת בראיית חשבון

**להלן תמצית החלטות הוועדה בנושאים אשר עלו על סדר יומה, בתקופה הנ"ל
לפי סדר א"ב**

א. אי-תלות

1. בן/בת זוג הנותן שירותי הנה"ח כעובד או כ"פרי לנס" לחברה המבוקרת ע"י פירמה בה בן/בת הזוג הינה חלק מצוות הביקורת של אותה חברה

המצב המתואר לעיל, מהווה פגיעה בעקרון אי התלות וניגוד העניינים של רואה החשבון המבקר מאחר ובן/בת הזוג עונה להגדרת "קרוב" של רואה החשבון המטפל.

זאת ועוד, תשומת לב החברים לתקנה 2(11) לתקנות רואי חשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) תשס"ח – 2008, הקובעת לאמור:

2(ב) חזקה שרואה חשבון מבקר מצוי בניגוד עניינים או שנפגעה אי-תלותו במבוקר אם התקיים, במישרין או בעקיפין, אחד מאלה:

(11) אדם במשרד רואי החשבון או בן משפחתו או קרובו של רואה החשבון המטפל הוא עובד של הלקוח או מועסק על ידי הלקוח, דרך קבע, במהלך תקופת הביקורת; במבוקר שהוא חברה פרטית, לא יחול האמור לגבי בן משפחה מדרגה שניה שאינו קרוב, ...".

2. בני זוג שבבעלותם משרד לראיית חשבון ושירותים נלווים ובן/בת הזוג מנהל/ת את חשבונותיה של חברה – מנועה בן/בת הזוג מלבקר את אותה חברה

המצב המתואר לעיל, מהווה פגיעה בעקרון אי התלות וניגוד העניינים של רואה החשבון המבקר מאחר ובן/בת הזוג עונה להגדרת "קרוב" של רואה החשבון המטפל.

זאת ועוד, תשומת לב החברים גם לתקנה 2(ב)(11) ב-1 לעיל גם לתקנה 3(13) לתקנות רואי חשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) תשס"ח – 2008, קובעת לאמור:

3" ... חזקה שרואה חשבון מבקר מצוי בניגוד עניינים או שנפגעה אי-תלותו במבוקר, אם הוא עסק או עוסק במהלך תקופת הביקורת, או בשנה שקדמה לה, במישרין או בעקיפין, בעיסוק אחר או בפעולה כמפורט להלן:

(13) עיסוק בידי רואה החשבון המטפל בהנהלת חשבונות בעבור מבוקר שהוא חברה פרטית, עמותה או חברה לתועלת הציבור, שלא מתקיים לגביה אחד מן התנאים האמורים בפסקה (12); למען הסר ספק, האמור לא יחול על עיסוק בהנהלת חשבונות על ידי עובד במשרד רואי החשבון שאינו חלק מצוות הביקורת העוסק בביקורת באותו מבוקר.

ב. חילופי רו"ח

1. לפני קבלת לקוח חדש – יש לברר מי נתן ללקוח שירותים מקצועיים קודם לכן

- 1.1 ככלל, על החבר לברר תחילה עם הלקוח אם רואה חשבון אחר נתן לו שירותים מקצועיים קודם לכן ומה טיבם. יובהר כי ייצוג ברשויות המס מהווה תחילתו של מתן שירותים מקצועיים ללקוח. תשומת לב החברים לכך שידיעה בדבר מתן שירותים על ידי רואה חשבון שקדם יכולה להיוודע לחבר המחליף גם בעקיפין, ולרבות אגב בדיקת המסמכים המוגשים לו. ככל שכך המצב, לא יוכל חבר לטעון שלא ידע על כך שחבר קודם נתן שירותים ללקוח, אף אם הלקוח ציין בפניו שאין כזה.
- בהתאם, כאשר מדובר בלקוח ביקורת הרי שהוראות כלל 16 לכללי ההתנהגות המקצועית מחייבים את החבר לפנות בכתב אל חברו המוחלף כדי לברר, אם קיימת מניעה לכך שהחבר המחליף יקבל לידי את הטיפול בלקוח.
- 1.2 לא כך הדבר לגבי לקוח שאינו לקוח ביקורת. במקרה כזה לא קיימת חובה על החבר המחליף לקבל הסכמה כאמור מחברו המוחלף משום שהוראות כלל 16 אינן חלות במקרה שכזה.
- עם זאת, כמתבקש מהוראות כלל 2 לכללי ההתנהגות המקצועית, ראוי כי החבר המחליף יידע את עמיתו המוחלף (להבדיל מלבקש הסכמה) על פניית הלקוח אליו לשם לקבלת שירותים.
- 1.3 ולא מיותר הוא להוסיף כי בכל מקרה, בין אם מדובר על חילופי תיקי ביקורת או תיקים שבתחום העיסוקים הנלווים, נדרשים החברים - רואה החשבון המוחלף וגם רואה החשבון המחליף - לשיתוף פעולה ולכבוד הדדי.

ג. סודיות

1. קבלת נתונים כספיים של לקוחות ממשרדי רו"ח בעילום שם לצורך מחקר אקדמי

אין במסירה ובקבלה של נתונים כספיים של חברות/עסקים ממשרדי רו"ח, לצורך ביצוע מחקר אקדמי המתבסס על נתוני אמת של עסקים קטנים משום הפרת חובת הסודיות ובלבד שהמידע הכספי יימסר ללא זיהוי הלקוח, קרי, מסירת מידע באופן אנונימי כך שגם מקבל המידע אינו יודע במי המדובר.

2. החובה למסור חומר של לקוח עפ"י הוראת בימ"ש

חבר חייב למסור כל חומר כפי שנצטווה ע"י ביהמ"ש, עם או ללא הסכמת הלקוח. זאת, כפי שנקבע בכלל 5א לכללי ההתנהגות המקצועית של הלשכה:

"חבר לא יגלה לאחר דבר שהובא לידיעתו תוך כדי מתן השירותים.... אלא אם הסכים הלקוח, או אם חייב החבר לגלותו עפ"י דין...".

החלטה של בית משפט נחשבת כהוראה "עפ"י דין".

עם זאת, יובהר שגם במקרה זה זכאי רואה החשבון לשכר ראוי עבור הטרחה שבהכנת החומר למסירה בהתאם להחלטת בית המשפט.

3. מסירת חומר לבעל מניות מיעוט

- 3.1 חבר מחויב בחובת הסודיות המתייחסת לכלל מסמכי החברה והמידע אשר ברשותו ולרבות הדוחות הכספיים.
- 3.2 מחויבות רואה החשבון הינה לחברה ולה בלבד.
- 3.3 שחרור מחובת הסודיות הינה סוגיה משפטית, אשר מן הראוי שתוסדר בכל מקרה ומקרה עלפי חוות דעת משפטית, פרטנית.
- 3.4 עם זאת, לשם סיוע לחברים יובהר, כדלהלן:
- 3.4.1 מסמכי החברה – שייכים לחברה עצמה ורק לבעלי זכויות ההחלטה בה הסמכות להחליט מה לעשות בהם ולמי ניתן למסרם.
- 3.4.2 "בעלי הזכויות להחלטה בחברה" לעניין זה, הינם - הדירקטוריון/ ההנהלה בה ואין נפקות לעניין היות הפונים – בעלי מניות מיעוט בחברה.
- 3.4.3 בהתאם, כל המבקש מידע בקשר עם החברה חייב לפנות לחברה עצמה לשם קבלת מסמכים או פרטים המבוקשים על ידו. ככל שבעלי זכויות ההחלטה בחברה יחליטו למסור לו את אלו – כך יהא.
- 3.4.4 ככל שקיימת מחלוקת משפטית בנוגע לסמכויות ההחלטה ומתן הוראות, או זהות הדירקטוריון הרי שכאמור לעיל, ראוי נושא זה להיות מוסדר בחוות דעת משפטית ומומלץ שרואה החשבון לא יקבל החלטה בעניין זה.

ד. עכבון מסמכים

1. עכבון מסמכים הנדרשים ע"י עו"ד שמונה מטעם בימ"ש לנהל את עניינה של חברה שנקלעה לחדלות פירעון

עכבון מסמכים הינו נושא משפטי אשר ראוי שחבר הנתקל בבעיה מסוג זה שיתיעץ עם משפטן.

כסיוע לחברים יצוין כי ראוי שחבר ייזהר בעיכוב מסמכים שנדרשו ע"י עו"ד שמונה מטעם בימ"ש כדי לנהל את עניינה של חברה אשר נקלעה לחדלות פירעון. זאת, מאחר שעיכוב המסמכים עלול לפגוע בקופת הנושים מחד, אך גם בעל התפקיד אינו רשאי לשלם עבור חובות עבר לרואה החשבון מאחר שפעולה זאת מהווה "העדפת נושים".

יחד עם זאת, זכאי החבר להחזר הוצאות ככול שיש לו כאלו בקשר עם המצאת המסמכים והנתונים לבעל התפקיד.

ה. פרסום ופרסומת

1. שימוש במונחים ומושגים מתחום ראיית החשבון בפרסום של החברה שאינה עוסקת בראיית חשבון

חבר הפועל בין כעצמאי ובין כתאגיד העוסק אך ורק במתן שירותים נלווים ולא בראיית חשבון מנוע מליצור רושם מוטעה בקרב הציבור כאילו הוא עוסק גם בראיית חשבון וזאת ע"י כיתוב במודעות פרסומת כגון: "ראיית חשבון דיגיטלית" או "רואה חשבון דיגיטלי" וכיו"ב. זאת מאחר שפרסום זה, מצביע על כוונה לעסוק בראיית חשבון ובכך מהווה למעשה פרסום אסור.